

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Fagersta kommun

Rebecka Hansson
Certifierad kommunal
revisor

Elisabeth Husdal
Sofie Bjurenvall
Revisionskonsult

April 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser.....	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	7
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.1.	Iakttagelser.....	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper	9
3.3.1.	Iakttagelser.....	9
3.3.2.	Revisionell bedömning	11

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och underskott från tidigare år har återhämtats i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda.

Vi bedömer att fullmäktiges övergripande mål för verksamheten till övervägande del uppfyllts.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-03-19. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2018-04-10 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2018-04-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef i Norra Västmanlands ekonominämnd.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas men liksom vissa nyckeltal för verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Kort beskrivs vilken verksamhet som bedrivs i samtliga dessa organisationer. Det saknas dock till stora delar en redogörelse över verksamheten och den ekonomiska utvecklingen i de bolag som ingår i "koncernen" Fagersta kommun i enlighet med RKR 8.2.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Nettoinvesteringar uppgår till 53,8 mnkr vilket är en ökning med 16,2 mnkr jämfört med 2016 och en avvikelse mot budget om 127,6 mnkr. Budgeterade nettoinvesteringar uppgick till 181,4 mnkr. Merparten av avvikelsen avser kommunstyrelsens investeringar genom NVK som för 2017 visar ett överskott om 128,5 mnkr. Årets investeringar kommenteras i förvaltningsberättelsen. Större investeringar under året avser ombyggnation av Perolsskolan (16,9 mnkr), nybyggnation av produktionskök (9,6 mnkr) och färdigställande av ny reception NVU (6,3 mnkr).

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. Redovisningen ger dels en totalbild per styrelse och nämnd samt en detaljerad redovisning uppdelad på de verksamheter som respektive

nämnd ansvarar för. Här framgår budget, kostnader, intäkter och nettokostnad för 2017, avvikelser mot budget 2017 samt jämförelse med utfall 2016.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista december redovisas i tabellen nedan:

Sammanställd driftredovisning

Nämnd (kk)	Nettobudget 2017	Kostnader 2017	Intäkter 2017	Nettokostnad 2017	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2016
Kommunfullmäktige	1 613	11 470	9 884	1 586	27	1 492
Kommunstyrelsen	159 927	145 693	13 991	131 702	28 225	163 523
Utbildnings- och fritidsnämnden	308 159	403 592	103 368	300 224	7 935	279 856
Socialnämnden	325 504	456 012	129 070	326 942	-1 438	314 199
Totalt nämnderna	795 203	1 016 766	256 312	760 454	34 749	759 070
Finansieringen	-812 057	46 743	-849 061	-802 318	-9 739	-802 320
Totalt kommunen	-16 854	1 063 509	-592 748	-41 864	25 010	-43 250

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 28,2 mnkr jämfört med budget, varav 24,5 mnkr avser samverkansorganisationerna inklusive kollektivtrafik, 1,9 mnkr avser kommunstyrelsens förvaltningar och 1,8 mnkr avser övrigt.

Utbildnings- och fritidsnämnden visar ett stort överskott mot budget 7,9 mnkr. Nämnd och central förvaltning visar ett överskott på 3,3 mnkr. Förskoleverksamheten visar ett överskott om 2,4 mnkr. Kostservice visar ett underskott om -0,9 mnkr vilket hänförs till Caféverksamheten i Fagerstahallen. Särskolans verksamhet visar ett överskott om 0,8 mnkr.

Socialnämnden redovisar ett underskott på -1,4 mnkr jämfört med budget. Socialnämndens egen ram och den gemensamma administrationen visar ett överskott på 4 mnkr av den reserv som finns för oförutsett och utjämning av verksamhetens kostnader. Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott på 0,8 mnkr som förklaras av ökat antal externa vuxenplaceringar. Äldreomsorg och sjukvård visar ett underskott om 2,1 mnkr trots volymminskning inom korttidsvården och extern finansiering via statliga stimulansmedel. LSS/psykiatri överskred budget med 4,6 mnkr. Det beror på fördyrande kostnader inom personlig assistans samt köp av fler externa platser inom psykiatri och LSS. Social hållbarhets utfall var 2,1 mnkr bättre än budget. Tidigare fonderade överskott om 2 mnkr har i enlighet med gällande redovisningsregler resultatförts under året.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Några negativa resultat från tidigare år som skall återställas finns inte

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts under 2017.

I förvaltningsberättelsens avsnitt om "Finansiell analys" finns en balanskravsutredning där det framgår att efter justering för realisationsvinster om 5,3 mnkr uppgår balanskravsresultatet +36,6 mnkr.

Uppställningen har gjorts enligt gällande regelverk. Fagersta kommun har fattat beslut om att inte tillämpa regelverket för resultatutjämningsreserv.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning. Dessutom finns ett avsnitt om risk och kontroll där risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt beskrivs.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och underskott från tidigare år har återhämtats i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om åtta övergripande mål för Fagersta kommun. Dessa mål utgör grund för de gemensamma inriktningsmål som antas av kommunstyrelsen. Nämnderna beslutar i sin tur om effektmål för de gemensamma inriktningsmålen.

Vidare har fullmäktige beslutat om sju effektmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2017:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2017	Utfall 2017	Måluppfyllelse, KS bedömning
Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt	Nämnderna redovisar varierande resultat. Flera verksamheter redovisar goda resultat jämfört med andra kommuner.	Målet är delvis uppfyllt
Årets resultat ska ge ett överskott/ökning med 2 % av kommunens eget kapital.	Årets resultat ger en ökning av kommunens eget kapital med 5,2 %.	Målet är uppfyllt

Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 %	Skattefinansieringsgraden uppgick till 116 %	<i>Målet är uppfyllt</i>
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka.	Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen har ökat från 35 % till 37 %.	<i>Målet är uppfyllt</i>
Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska	Kommunen övergår successivt till indexuppräknningar av avgifter för att säkerställa att avgiftens andel av kostnaderna ska bibehållas.	<i>Målet är uppfyllt</i>
Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.	Exempelvis fördelas kostnader för IT-service, vaktmästeri och kommunbilar.	<i>Målet är uppfyllt</i>
Verksamheterna ska ha en budget i balans	Resultaten varierar.	<i>Målet är delvis uppfyllt.</i>

Av redovisningen framgår att 5 av 7 mål uppfylls. Kommunstyrelsen gör den sammanfattande bedömningen att kommunen uppnår målet om god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet då flertalet av de tyngre vägande finansiella målen uppnås för kommun som helhet och då kommunen har en stark finansiell profil.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2017.

De övergripande målen är:

- Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande.
- Gott företagsklimat.
- Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund.
- Bra utbildning
- Trygg kommun
- Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer
- Attraktiva boendemiljöer
- Fungerande integration

Det görs ingen samlad bedömning av måluppfyllelsen för verksamhetsmålen. Måluppfyllelsen anges per övergripande mål. Det konstateras att fem övergripande mål uppfyllts, två delvis uppfyllts samt ett inte är uppfyllt. Målet som inte uppnås är Bra utbildning.

Nämndernas redovisning av måluppfyllelsen av effektmålen är tydligare och där finns beslutade måltal i ett antal effektmål. Måluppfyllelsen redovisas dessutom pedagogiskt i form av "trafikljus".

3.2.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda.

Vi bedömer att fullmäktiges övergripande mål för verksamheten till övervägande del uppfyllts.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

3.3. *Rättvisande räkenskaper*

3.3.1. *Iakttagelser*

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Under året har kommunen korrigerat sin redovisning av statliga bidrag för ensamkommande barn så att eventuella överskott resultatförs. Årets överskott uppgår till 2 mnkr.

Årets resultat är positivt och uppgår till 41,8 mnkr (43,3 mnkr). Resultat medför därför en positiv avvikelse mot budget med ca 25 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna. Det positiva resultatet härrör sig främst från resultatet av att NVK redovisar ett överskott mot budget på 23,3 mnkr.

Verksamhetens intäkter har minskat med 16,6 mnkr eller 6,6 procent. Förändringen avser framförallt bidrag som minskat med 16,9 mnkr. Ersättningarna från Migrationsverket har minskat med 14,6 mnkr. Därutöver minskar ersättning från försäkringskassan för personlig assistans med 2,5 mnkr och driftsredovisning med 2,5 mnkr. Statsbidrag från Skolverket har ökat med ytterligare 1,8 mnkr och uppgår till 14,3 mnkr. Taxor och avgifter har ökat med 1,4 mnkr.

Verksamhetens kostnader har minskat med 8 mnkr eller 0,8 procent. Kostnader för löner, pensioner och ersättningar har ökat med 4,9 procent. Kostnad för köp av verksamhet har minskat med 9 %. Återbetalning från NVK slår igenom med drygt 18 Mnkr för år 2017. Övriga kostnader har minskat med 5,1 procent.

Nämndernas nettokostnadsutveckling ökade med 1,3 mnkr eller 0,2 procent mellan 2016 och 2017. Den största avvikelsen finns hos KS (31,8 mnkr) för NVU och NVK samt hos socialnämnden (12,7 mnkr) för äldreomsorgen och LSS/psykiatri.

Resultaträkning

Belopp i kkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2017	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	1	182 454	235 610	252 173	481 620	500 988
Verksamhetens kostnader	1	-963 063	-990 965	-998 990	-1 208 978	-1 219 662
Avskrivningar	2	-23 603	-23 320	-23 940	-25 385	-25 987
Verksamhetens nettokostnader		-804 212	-778 675	-770 758	-752 742	-744 661
Skatteintäkter	3	613 900	589 677	568 857	589 677	568 857
Generella statsbidrag och utjämning	3	192 100	210 265	224 276	210 265	224 276
Finansiella intäkter	4	17 380	23 250	22 503	14 527	15 921
Finansiella kostnader	4	-2 314	-2 652	-1 626	-3 504	-2 093
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		16 854	41 864	43 250	58 223	62 299
Aktuell skatt					-5 079	-4 043
Uppskjuten skatt obeskattade reserver					1 865	-1 939
Årets resultat	5	16 854	41 864	43 250	55 009	56 317

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit betydande åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Kommunen klassificerar samtliga leasingavtal som operationella. Vi har inte granskat avtalen och kan därför inte uttala oss om riktigheten i klassificeringen.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade, med undantag för redovisning av statligt bidrag till ensamkommande barn, och har värderats enligt principerna i KRL.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Kassaflödesanalys för den sammanställda har i likhet med tidigare år inte tagits fram vilket är ett förbättringsområde till nästa år.

Skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dess koncernbolag framgår inte av kommunens redovisningsprinciper, det framgår heller inte om några justeringar har gjorts för eventuella skillnader.

Under avsnittet "Kommunkoncernen" i årsredovisningen görs en översiktlig redogörelse över kommunkoncernen. Den sammanställda redovisningen för koncernen visar på ett resultat på 55 mnkr (+26,4 mnkr).

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen inte följt fullt ut:

RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Förvaltningsberättelsen bör kompletteras med information om kommunala entreprenader samt information om den samlade verksamhetens utveckling, personalförhållanden och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.
----------------------------------	--------	--

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2018-04-16

Rebecka Hansson
Uppdragsledare/Projektledare

Till
Fullmäktige i Fagersta kommun

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Fagersta kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vidare tillstyrker vi att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Fagersta kommuns ledamöter i följande gemensamma nämnder; Norra Västmanland Ekonominämnd, Västmanland Dalarna Miljö- och Byggnadsnämnd, Västmanland Dalarnas Lönenämnd, Gemensam

hjälpmedelsnämnd, Södra Dalarnas räddningstjänstförbund samt Norra Västmanlands samordningsförbund.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2017 godkänns.

Vi åberopar bifogade redogörelse och revisionsrapport från PwC.

Fagersta kommun 2018-04-16

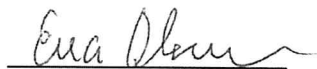
Underskrifter

Christina Pernäng

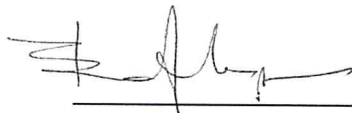
Helmut Hoffmann

Eva Olsson

Rolf Rantala

Bo Johnsson

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan

Revisorernas redogörelse

Bilaga 1 till revisionsberättelsen för 2017

Revisorerna i Fagersta kommun

Revisorernas redogörelse för år 2017

Revisorernas verksamhet regleras i kommunallagens 12 kap Revision, Reglemente för Fagersta kommuns revisorer samt de bägge dokumenten God revisionssed i kommunal verksamhet och Revisionsberättelse i kommuner och landsting, Granskningsrapport i kommunala aktiebolag utgivna av (SKL). I överensstämmelse med nämnda dokument är revisorernas övergripande mål:

- att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområde är tillräcklig

Revisionsarbetet skall bedrivas i överensstämmelse med God revisionssed enligt 5 § Revisionsreglementet. Det innebär bl a att "Väsentlighet och risk" skall vara styrande såväl i valet av granskningsuppdrag som vid genomförande av detsamma.

Kommunallagen stadgar att "Revisorena granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden". Vad gäller redovisningsrevisionen har detta uppfyllts för vårt vidkommande sedan många år. Däremot görs inte förvaltningsrevisionella insatser varje år inom varje nämnds verksamhetsområde. Prioriteringsgrunderna väsentlighet och risk ger inte med nödvändighet en sådan granskningsfördelning.

Genomförda granskningar under verksamhetsåret

Till grund för granskningsinsatserna ligger en upprättad revisionsplan. Planen som till stor del bygger på väsentlighet och risk men även aktualitet upprättas normalt varje år i februari/mars. Den följs därefter upp och revideras under hösten.

I överensstämmelse med planen har följande granskningar, dokumenterade i rapporter, genomförts under året:

Rapporter, redovisningsrevision

- Delårsrapport för 2017
- Granskning av bokslut/årsredovisning 2017

Rapporter, förvaltningsrevision

- Granskning av strategisk kompetensförsörjning
- Granskning av kommunstyrelsens arbete med uppföljning av arbetet inom Norra Västmanlands kommunalförbund (NVK)

Respektive granskningsrapport överlämnas till berörd styrelse/nämnd för synpunkter och besked med anledning av granskningen. Så snart ärendet är avslutat distribueras rapporten även till kommunfullmäktiges presidium.

Revisorernas rapporter finns på kommunens hemsida

Granskningsinsatserna

Granskningen har utförts i omfattning enligt ovan. Genom biträdenas försorg har material insamlats och dokumenterats i rapporter för vårt ställningstagande.

Som en del i granskningen har revisorerna löpande tagit del av styrelsens/nämnders protokoll, besök på sammanträden med kommunfullmäktiges presidium samt träffat samtliga nämnders presidier. Inför träffarna har frågor tillställts nämndspresidierna och skriftliga svar inhämtats